

memorandum

PR1115.30

Project : Leven met Water – Oefening SPOEL in Utrecht
Datum : juni 2008
Onderwerp : Evaluatie Gebruik van SPOEL in de oefening
Van : Hanneke Vreugdenhil en Frans vd Veen
Aan : projectgroep

Inleiding

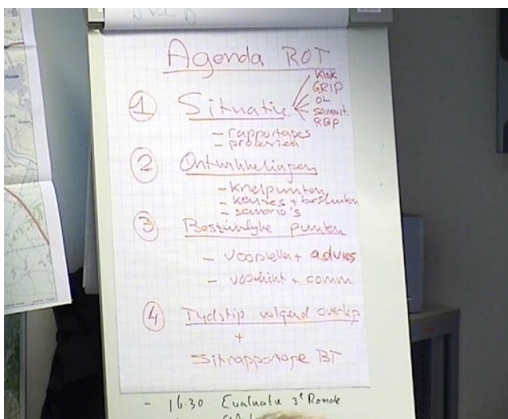
Op 29 mei is er een ROT-oefening gehouden bij de Veiligheidsregio in Utrecht. De algemene doelstelling van de dag was de leden van het ROT beter te leren samenwerken in de ROT ruimte. Tijdens deze oefening is gebruik gemaakt van SPOEL, het evacuatie oefeninstrument dat ontwikkeld wordt binnen het Leven met Water project 'Van hoogwater tot evacuatie'. SPOEL heeft de oefenstaf ondersteund bij het tegenspel. De resultaten uit SPOEL zijn gebruikt voor een terugkoppeling naar de teams over de effecten en resultaten van hun beslissingen.

Doelstellingen

Concreet zijn de volgende leerdoelen benoemd:

- Bijbrengen inhoudelijke kennis over het verloop van hoogwater en een bijbehorende evacuatie
- Het vertalen van operationele dilemma's naar bestuurlijke knelpunten dan wel beslispunten
- Het vertalen van operationele dilemma's naar besluiten voor uitvoerend niveau
- Beeldvorming-Oordeelsvorming-Besluitvorming en vergaderdiscipline in het ROT

Voor het project 'Van hoogwater tot evacuatie' waren als doelen bepaald:

- Het actief gebruiken van SPOEL door enkele opgeleide mensen
- Het geven van terugkoppeling aan de deelnemers met behulp van de resultaten van SPOEL en ander materiaal uit het project van 'hoogwater tot evacuatie' (bijvoorbeeld crisiscommunicatie en nazorg)
- SPOEL en haar resultaten bij een breder publiek bekend laten worden om zo kennisoverdracht tussen een breed aantal partijen te borgen

Vorbereiding van de oefening

Een oefenstaff heeft de oefening georganiseerd en voorbereid. De oefenfel was vooraf getraind in het gebruik van SPOEL.

Verloop van de oefening

In de ochtend is er een workshop georganiseerd die de meeste deelnemers hebben gevolgd. Tijdens deze workshop is er aandacht besteedt aan het Rampen Bestrijdings Plan en de oefendoelen. Ook kregen de deelnemers in de ochtend informatie over SPOEL en de manier waarop het ingezet zou worden. Op die manier wisten de deelnemers wat ze konden verwachten en wat er anders zou zijn dan anders.

De oefening heeft in de middag plaatsgevonden. Het scenario bestond uit de dreiging (en latere doorbraak) van een dijkdoorbraak langs de Lek. Hierbij was sprake van grootschalige evacuatie. De oefening bestond uit een drietal oefenrondes, met gesimuleerde tussenpozen van een dag. Iedere oefenronde startte met een opvolging van een (fictief) ander ROT. Aan het eind van iedere ronde vond een korte evaluatie plaats.

Tijdens de oefening werd er gewerkt met schriftelijke en mondelinge respons. Om een realistisch tegenspel te geven is de respons tijdens de oefening bijgesteld en uitgewerkt. Hierbij is gebruik gemaakt van het oefeninstrument SPOEL om evacuatiegegevens te genereren.

Tijdens de oefening werd er gewerkt met schriftelijke en mondelinge respons. Om een realistisch tegenspel te geven is de respons tijdens de oefening bijgesteld en uitgewerkt. Hierbij is gebruik gemaakt van het oefeninstrument SPOEL om evacuatiegegevens te genereren.

Gebruik van SPOEL

De oefenfel gebruikte SPOEL om goed tegenspel te kunnen geven. De oefening 's middags, bestond uit drie rondes. Informatie uit SPOEL werd steeds doorgegeven aan deelnemers en hun ondersteuners (in de cockpits). Dit ging om informatie over het verkeer, de uitvoering van maatregelen, de evacuatie van niet-zelfredzamen, ontstane knelpunten, benodigde beslissingen. Dit proces verliep heel natuurlijk en het maakte dat de oefenfel en de deelnemers intensief bij elkaars bezigheden betrokken waren.

SPOEL is voor het eerst in netwerkvorm gebruikt. De gehele oefenfel zat 'achter de knoppen' en vulde de meest actuele informatie voor zijn of haar kolom in in het systeem. Men kon in SPOEL ook met elkaars maatregelen meekijken. Er werden vele rekenstappen van een uur gemaakt, zodat in de oefening meer dan twee etmalen gesimuleerd is.

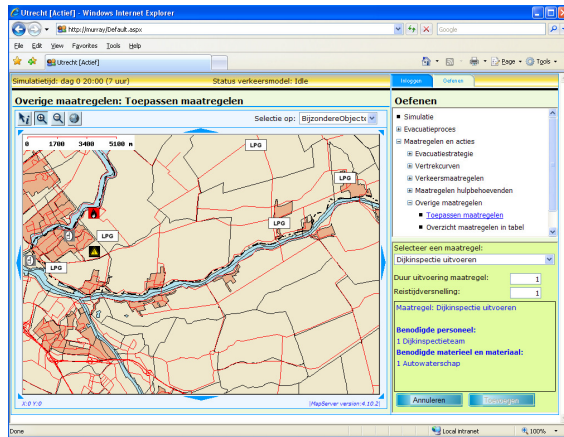
Als afsluiting van de oefening zijn de resultaten van SPOEL getoond aan alle deelnemers. Zij waren oprecht geïnteresseerd in de kaarten, grafieken en gegevens over het verloop van de gesimuleerde

evacuatie. Alle resultaten zijn in SPOEL opgeslagen, zodat de projectgroep, eventueel met deelnemers of gasten, op een later tijdstip in alle rust nog eens kunnen terugkijken en het verloop kunnen analyseren.

Conclusies oefendoelen SPOEL

De conclusies voor de algemene oefendoelen zijn in een evaluatierapportage van de VRU opgenomen. In dit memo worden uitsluitende de oefendoelen met betrekking tot SPOEL besproken.

- Het actief gebruiken van SPOEL door enkele opgeleide mensen
Doel behaald: SPOEL heeft een toegevoegde waarde gehad in de oefening. SPOEL is actief gebruikt tijdens de oefening.
- Het geven van terugkoppeling aan de deelnemers met behulp van de resultaten van SPOEL en ander materiaal uit het project van "hoogwater tot evacuatie" (bijvoorbeeld crisiscommunicatie en nazorg)
Doel behaald: Er heeft (deels impliciet) terugkoppeling van informatie plaatsgevonden naar de deelnemers van de oefening.
- SPOEL en haar resultaten bij een breder publiek bekend laten worden om zo kennisoverdracht tussen een breed aantal partijen te borgen
Doel behaald: Voorafgaand aan de oefening is SPOEL aan de deelnemers gepresenteerd. Na afloop is er een duidelijke terugkoppeling naar de deelnemers geweest waarbij vragen vanuit een duidelijke interesse van de deelnemers zijn gesteld en door het projectteam beantwoord.

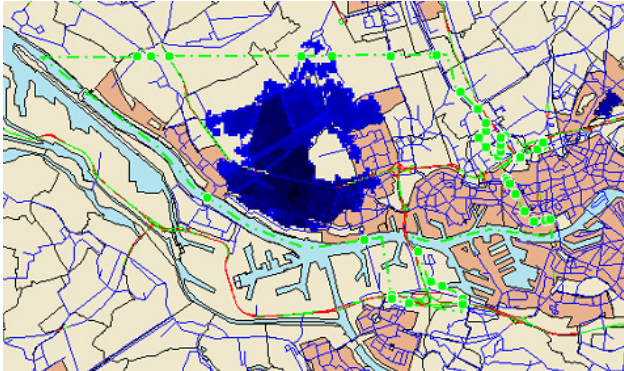
Leerpunten

Voor de oefenstaf bleek het lastig te zijn om in korte tijd en onder tijdsdruk de vertaling te maken van de beslissingen van het ROT naar maatregelen in SPOEL. De interpretatie van resultaten was eenvoudiger, maar daar moest de oefenfel wel de nodige tijd en aandacht aan besteden. Die tijd was er in het oefenprogramma nauwelijks.

De rekentijd van SPOEL voor de tijdstappen van een uur (rekentijd is ca. 4 minuten) wordt door de gebruikers van SPOEL als te lang ervaren.

De resultaten van het totale project zijn in SPOEL verweven (vooral met betrekking tot communicatie in de vorm van vertrekcurves), maar hebben tijdens de oefening te weinig expliciete aandacht gekregen, bijvoorbeeld door presentaties of documenten. Deze informatie kan in het afsluitende symposium worden gepresenteerd. Belangrijk is daarom dat alle betrokkenen bij het project, inclusief deelnemers aan de oefening voor dit symposium worden uitgenodigd en dat het programma voor hen geschikt is.

Er was een journalist aanwezig. Het is de bedoeling om in het VRU magazine een (kort) artikel over de oefening en het gebruik van SPOEL te plaatsen.

SPOEL heeft volgens de oefenleiding bewezen een nuttig instrument te zijn voor oefeningen. SPOEL kan ook een waardevol instrument zijn bij het opstellen en testen van planvorming met betrekking tot evacuatie.